

استقلال هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی؛ تضمین عدالت و حمایت از تولید در آذربایجان شرقی

نشست بررسی موضوعات جاری در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی استان آذربایجان شرقی با حضور رئیس کل دادگستری استان، رئیس اتاق تبریز، جمعی از مدیران استانی مرتبط و نمایندگان دادگستری در این هیئت‌ها در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، یونس ژاله، رئیس اتاق بازرگانی تبریز، در نشست هم‌اندیشی نمایندگان دادگستری در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی، هدف از برگزاری این جلسه را هم‌افزایی و افزایش تعامل میان نمایندگان عنوان کرد و گفت: با توجه به شکایات متعدد بخش خصوصی از نحوه عملکرد سازمان امور مالیاتی استان و گزارش‌های مربوط به اجحاف در حق و حقوق مودیان، ضرورت دارد هماهنگی و انسجام بیشتری میان اعضای هیئت‌های حل اختلاف شکل گیرد.

ضرورت بازنگری در روند رسیدگی‌های مالیاتی در هیئت‌های حل اختلاف

وی با اشاره به افت شاخص‌های کسب و کار استان در سطح ملی افزود: متأسفانه در سال‌های اخیر، فضای کسب و کار استان نسبت به بسیاری از استان‌های دیگر با عقب‌ماندگی مواجه شده است. یکی از مهم‌ترین گلايه‌های فعالان اقتصادی، عدم پذیرش دفاتر قانونی از سوی اداره کل امور مالیاتی استان و طولانی شدن فرآیند رسیدگی‌هاست که فشار مضاعفی را بر تولیدکنندگان و تجار وارد می‌کند.

ژاله با یادآوری مباحث مطرح شده در جلسات قبلی تصریح کرد: از جمله مصوبات پیشین می‌توان به بررسی دقیق‌تر پرونده‌ها، صدور آرای کارشناسی و رفع شائبه‌ها درباره عدم استقلال هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی اشاره کرد. این موارد باید به صورت جدی پیگیری شود تا اعتماد فعالان اقتصادی تقویت گردد.

رئیس اتاق تبریز هشدار داد: اگر روند موجود به همین شکل ادامه یابد، بسیاری از فعالان اقتصادی دیگر قادر به ادامه فعالیت نخواهند بود. در شرایطی که هیچ عدد قابل‌پیش‌بینی و ثابتی برای تجارت و فعالیت اقتصادی وجود ندارد، تعیین تکالیف بودجه‌ای ثابت و افزایشی برای درآمدهای مالیاتی، فشار مضاعفی بر بخش خصوصی وارد می‌کند.

وی در ادامه با اشاره به روند تعیین درآمدهای مالیاتی استان گفت: رقم تحقق مالیاتی استان از حدود ۱۶ همت در سال ۱۴۰۱ به ۲۳ همت در سال ۱۴۰۲، ۳۰ همت در سال ۱۴۰۳، ۳۲ همت در سال ۱۴۰۴ رسیده و برای سال ۱۴۰۵ نیز ۴۵ همت پیش‌بینی شده است. این در حالی است که فعالان اقتصادی با مشکلات متعددی از جمله کمبود انرژی، تحریم‌ها، کوچک شدن بازارها و محدودیت‌های مالی روبه‌رو هستند و در چنین شرایطی باید مراعات حال تولیدکنندگان و بخش خصوصی بیش از پیش مدنظر قرار گیرد.

ژاله با تأکید بر اصل عدالت در رسیدگی‌های مالیاتی اظهار کرد: رعایت عدالت در آرای نمایندگان بندهای هیئت‌های حل اختلاف یک ضرورت اساسی است و باید اطمینان حاصل شود که حقوق مودیان به طور کامل رعایت می‌شود.

وی همچنین با اشاره به وضعیت مصرف انرژی در استان افزود: در حال حاضر از مجموع حدود ۱۸۳۰ مگاوات برق مصرفی استان، حدود ۶۳۰ مگاوات مربوط به یک شرکت بزرگ صنعتی است که نقشی در مالیات استان ندارد. در چنین شرایطی لازم است برای ایجاد توازن میان مصرف منابع و سهم مالیاتی استان، تدابیر لازم اندیشیده شود.

رئیس اتاق تبریز در بخش دیگری از سخنان خود به روند رسیدگی به پرونده‌های مالیاتی اشاره کرد و گفت: بررسی یک پرونده ۷۰۰ تا ۸۰۰ صفحه‌ای در عرض چند دقیقه در هیئت حل اختلاف عملاً امکان‌پذیر نیست و چنین شیوه‌ای می‌تواند منجر به تضییع حقوق مودیان شود. رسیدگی دقیق، کارشناسی و مبتنی بر مستندات، شرط اصلی تحقق عدالت مالیاتی است.

ژاله در پایان تأکید کرد: تقویت تعامل میان نمایندگان هیئت‌های حل اختلاف، توجه به شرایط واقعی اقتصاد استان و پرهیز از تصمیمات شتاب‌زده، می‌تواند به بهبود فضای کسب و کار و بازگشت اعتماد به فعالان اقتصادی کمک کند.

حمایت از بخش خصوصی و تولید، اولویت هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی باشد

موسی خلیل‌اللهی، رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی، با قدردانی از تلاش‌های نمایندگان دادگستری در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی، بر ضرورت رعایت عدالت و حفظ استقلال این هیئت‌ها تأکید کرد.

وی با اشاره به نقش مهم کارآفرینان در اقتصاد کشور اظهار داشت: فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان در حقیقت نقشی فراتر از یک بنگاه دارند و به نوعی معاون پیشگیری از جرم محسوب می‌شوند؛ چرا که اگر تولید و اشتغال وجود نداشته باشد، بیکاری گسترش یافته و بیکاری نیز زمینه‌ساز بسیاری از آسیب‌های اجتماعی است.

خلیل‌اللهی افزود: تولیدکنندگان در شرایطی فعالیت می‌کنند که می‌توانستند با سرمایه‌گذاری در بخش‌های غیرمولد سودهای کلان و کم‌دردر به دست آورند، اما با وجود مشکلات متعدد بیمه‌ای، کارگری، مالیاتی و سایر چالش‌ها، مسیر تولید را انتخاب کرده‌اند.

به تعبیر وی، «تولید نوعی ایثار است»؛ زیرا تولیدکنندگان علاوه بر کسب درآمد، با انگیزه خدمت به کشور و حفظ اشتغال فعالیت می‌کنند.

رئیس کل دادگستری آذربایجان شرقی با تأکید بر جایگاه حقوقی هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی تصریح کرد: این هیئت‌ها بخشی از اداره امور مالیاتی نیستند، بلکه شخصیتی مستقل دارند و هر سه عضو آن دارای رأی مساوی هستند. بنابراین آرای صادره باید صرفاً بر مبنای قانون و عدالت باشد و هیچ‌گونه شائبه‌ای در فرآیند رسیدگی وجود نداشته باشد.

وی همچنین با اشاره به شرایط برگزاری جلسات هیئت‌های حل اختلاف گفت: فضای موجود برای رسیدگی به پرونده‌ها مناسب نیست. تعدد پرونده‌ها، کمبود زمان برای بررسی دقیق و شرایط نامناسب جلسات، همگی می‌تواند بر کیفیت آرای صادره تأثیر بگذارد.

خلیل‌اللهی در پایان خاطرنشان کرد: برای تحقق عدالت مالیاتی، لازم است هم استقلال هیئت‌ها به صورت عملی تضمین شود و هم شرایط رسیدگی به پرونده‌ها از نظر زمان، امکانات و ساختار بهبود یابد تا حقوق مودیان و منافع عمومی به طور همزمان تأمین شود.

افزایش فشار مالیاتی همزمان با ضعف اقتصاد استان نگران‌کننده است

مهدی امینی، رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به مصوبات پیشین این کمیسیون با تأکید بر ضرورت هم‌افزایی میان نمایندگان و

فعالان اقتصادی افزود: باید دست در دست هم دهیم تا مشکلات استان را حل کنیم. بخش تولید به شدت تضعیف شده و هر روز نیز با چالش های جدیدی مواجه می شود، اما در مقابل، میزان مالیات دریافتی به صورت مستمر در حال افزایش است؛ این عدم توازن، فشار سنگینی بر بخش خصوصی وارد کرده است. امینی با انتقاد از صدور بخشنامه های خلق الساعه در حوزه مالیاتی تصریح کرد: تعدد و تغییرات مکرر بخشنامه ها موجب شده است نمایندگان حاضر در هیئت های حل اختلاف اشراف کامل و به روز نسبت به مقررات جدید نداشته باشند. این وضعیت می تواند بر کیفیت رسیدگی به پرونده ها تأثیر منفی بگذارد. وی ادامه داد: در گذشته، نمایندگان مرتبط با هر بخش، به صورت تخصصی به پرونده های همان حوزه رسیدگی می کردند و همین امر موجب دقت و انسجام بیشتر در صدور آرا می شد. اما اکنون فرآیند انتخاب نمایندگان به گونه ای است که به صورت تصادفی انجام می شود و این مسئله در برخی موارد باعث بروز مشکلات و کاهش کیفیت رسیدگی ها شده است.

رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز در پایان تأکید کرد: بازگشت به رویکرد تخصص محور، ثبات در مقررات و اصلاح ساختارهای اجرایی می تواند گام مهمی در جهت ارتقای عدالت مالیاتی و حمایت مؤثر از فعالان اقتصادی استان باشد.

هیئت های حل اختلاف مالیاتی؛ سنگر احقاق حقوق فعالان اقتصادی

سیدطاها علوی، سرپرست اداره کل امور مالیاتی استان آذربایجان شرقی، با تأکید بر اهمیت درآمدهای مالیاتی به عنوان پشتوانه اصلی استان، هیئت های حل اختلاف مالیاتی را سنگری برای احقاق حقوق فعالان اقتصادی توصیف کرد و افزود: این هیئت ها نقش حیاتی در تضمین عدالت مالیاتی و حمایت از تولیدکنندگان و سرمایه گذاران استان دارند.

انتقال هیئت های حل اختلاف مالیاتی به مکانی دیگر

نقی زهی، مدیرکل جدید امور اقتصادی و دارایی آذربایجان شرقی، بر ضرورت انتقال مکان هیئت های حل اختلاف مالیاتی به مکانی مستقل تأکید کرد و افزود: این هیئت ها باید همچون هیئت 251 قانون مالیات های مستقیم، کاملاً مستقل از اداره کل امور مالیاتی عمل کنند تا عدالت در رسیدگی ها و اعتماد فعالان اقتصادی حفظ شود و مطابق ابلاغ وزارت امور اقتصادی و دارایی، اقدامات لازم در خصوص تفکیک ساختمان هیئت ها انجام خواهد شد.

لزوم اصلاح شاخص های درآمدی استان

حسن تیموری غرب، معاون مدیر کل امور مالیاتی و مدیر دادرسی مالیاتی استان با تأکید بر اینکه وصول مالیات در استان بر اساس شاخص های موجود صورت می گیرد، گفت: برای رفع مشکلات موجود نیاز است، شاخص های تعیین درآمدهای استان اصلاح شود. وی افزود: در حال حاضر مالیات صنایع استان بر اساس ترانکش های مالی و اسناد ثبت شده در سامانه مؤدیان مالیاتی اخذ می شود و بحث علی الرأس کردن از سیاست های این اداره کل حذف شده است، مگر در مواردی که مستندات کافی توسط مؤدی ارائه نشود.

استقلال هیئت های حل اختلاف از ادارات مالیاتی، شرط تحقق عدالت مالیاتی

غلامرضا شریفی، مشاور امور مالیاتی کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به سازوکار تعیین سهم درآمدهای مالیاتی استان ها اظهار کرد: هر ساله رقم مشخصی به عنوان سهم بودجه ای استان از محل مالیات تصویب و ابلاغ می شود، اما این عدد می تواند متناسب با شرایط اقتصادی و واقعیات موجود مورد بازنگری قرار گیرد. در این زمینه، اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی این ظرفیت را دارد که پیشنهادات کارشناسی و اصلاحی خود را برای تعدیل و منطقی سازی این ارقام ارائه دهد.

وی با انتقاد از روند رسیدگی به برخی پرونده ها در هیئت های حل اختلاف مالیاتی افزود: در مواردی مشاهده می شود که نمایندگان بند ۲ بدون مطالعه کافی و آمادگی ذهنی لازم در پرونده های حجیم و پیچیده، نسبت به صدور رای خود اقدام می کنند که می تواند منجر به تضییع حقوق مودیان شود. شریفی در ادامه با اشاره به بخشنامه جدید دولت درباره ساختار هیئت های حل اختلاف مالیاتی از سال ۱۴۰۵ تصریح کرد: انتظار داریم بر اساس این ابلاغیه، هیئت های حل اختلاف از هر نظر، اعم از نحوه انتصابات، ساختار تشکیلاتی و حتی محل استقرار، کاملاً مستقل و منفک از ادارات امور مالیاتی باشند. استقلال واقعی این هیئت ها، شرط اساسی برای تحقق عدالت مالیاتی و افزایش اعتماد فعالان اقتصادی به فرآیند رسیدگی هاست.

در پایان این نشست تأکید شد، اداره کل امور مالیاتی بر اساس اطلاعات در اختیار خود و منابعی که به آن دسترسی دارد نسبت به برآورد مالیات اقدام می کند. با حذف روش علی الرأس، اگر مؤدی اظهارنامه خود را ارائه نداده یا مدارک ناقص باشد، سازمان امور مالیاتی دیگر به سراغ تخمین های ذهنی و قرائن نمی رود، بلکه از اطلاعاتی که از منابع مختلف در اختیار دارد، استفاده خواهد کرد. در این شیوه، سازمان امور مالیاتی بر اساس اطلاعات موجود از فعالیت های اقتصادی (اطلاعات حساب های بانکی، معاملات فصلی، صورتحساب های الکترونیکی سامانه مودیان و ...) اظهارنامه پیشنهادی به نام "اظهارنامه برآوردی" برای مؤدیان تنظیم می کند.